

N A P U T A K
o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača
u Bosni i Hercegovini

Na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 2, a u svezi s člankom 17.10 stavak (2) Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 17. sjednici, održanoj 4.5.2022. godine, donijelo

N A P U T A K

o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1. **(Primjena)**

Naputkom o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Naputak) se utvrđuju:

- a) postupak podnošenja zahtjeva i kriteriji za akreditiranje izbornih promatrača (članak 17.3, članak 17.4 stavak (1) i članak 17.5 stavci (1) i (2) Izbornoga zakona BiH),
- b) rokovi za podnošenje i rješavanje po zahtjevu (članak 17.7 Izbornoga zakona BiH),
- c) razmatranje zahtjeva za akreditiranje izbornih promatrača (članak 17.10 stavak (2) Izbornoga zakona BiH),
- d) izgled, sadržaj i distribucija akreditacija (članak 17.6 Izbornoga zakona BiH),
- e) pristup akreditiranoga promatrača mjestu promatranja izbornih aktivnosti (članak 17.1 stavak (2) Izbornoga zakona BiH),
- f) oduzimanje svojstva promatrača (članak 17.10 stavak (1) Izbornoga zakona BiH) i
- g) forma obrasca zahtjeva za akreditiranje i izgled akreditacija (članak 17.6 Izbornoga zakona BiH).

Članak 2. **(Definicije)**

Pojedini izrazi uporabljeni u ovoj Uputi imaju sljedeća značenja:

- a) **promatrač** označava predstavnika političkoga subjekta, predstavnika udruge i međunarodnoga promatrača akreditiranoga sukladno odredbama ove Upute,
- b) **udruga** označava udrugu ili fondaciju osnovane sukladno zakonima o udrugama i fondacijama,
- c) **međunarodni promatrač** označava predstavnika međunarodne vladine i međunarodne nevladine organizacije, predstavnika strane vlade i izborne službenike i
- d) **akreditacija** označava dokument koji izdaje Središnje izborno povjerenstvo BiH na temelju kojega promatrači ostvaruju pravo promatranja izbornih aktivnosti.

POGLAVLJE II. PODNOŠENJE ZAHTJEVA I KRITERIJI ZA AKREDITIRANJE IZBORNIH PROMATRAČA

Odlomak A. Promatrači političkih subjekata

Članak 3.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje političkih subjekata – članak 17.5 Izbornoga zakona BiH)

(1) Predstavnici političkih subjekata ovjerenih od strane Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH) podnose zahtjev Središnjem izbornom povjerenstvu BiH za akreditiranje promatrača za promatranje rada Središnjega izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje. Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada izbornoga povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima predstavnici političkih subjekata podnose izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidiraju.

(2) Zahtjev za akreditiranje, koji politički subjekt podnese Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, smatrat će se važećim samo ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH će svu komunikaciju s političkim subjektima ostvarivati isključivo preko sjedišta političke stranke, koalicije, neovisnoga kandidata ili liste neovisnih kandidata ili preko osobe ovlaštene za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

(4) Zahtjev za akreditiranje, koji politički subjekt podnese izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidira, smatrat će se važećim ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Središnjega izbornog povjerenstva BiH ili izbornoga povjerenstva.

(5) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka, politički subjekt dostavlja i kontakt podatke (adresa, broj telefona, telefaks i e-poštu).

(6) Obrazac zahtjeva za izdavanje akreditacije političkim subjektima i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja bit će dostupni u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i u izbornim povjerenstvima.

(7) Uz zahtjev iz stavka (2) ovoga članka, politički subjekt popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača te obrazac pravila ponašanja s potpisanom izjavom o poštivanju tajnosti glasovanja svakoga predloženog promatrača.

(8) Pravo akreditiranja za promatranje izbornih radnji iz stavka (1) ovoga članka imaju politički subjekti koji se nalaze na listi političkih subjekata utvrđenoj od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH po postupku koji se primjenjuje za predlaganje članova biračkih odbora.

Odlomak B. Promatrači udruga

Članak 4.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje udruga – članak 17.4 stavak (1) Izbornoga zakona BiH)

- (1) Predstavnicu udruge zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje svih izbornih aktivnosti podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
- (2) U zahtjevu za izdavanje akreditacije udruga navodi:
- izborne aktivnosti koje želi promatrati,
 - kontakt podatke (adresu, broj telefona, telefaks i e-poštu),
 - izborne jedinice u kojima želi promatrati izborne aktivnosti,
 - broj promatrača i
 - razloge zbog kojih žele promatrati izborni proces.
- (3) Zahtjev iz stavka (2) sadrži i izjavu iz članka 17.4 stavak (1) točke 1) i 2) Izbornoga zakona BiH.
- (4) Uz zahtjev udruga dostavlja:
- listu imena predloženih promatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača;
 - izvod o upisu udruga u registar udruga kod mjerodavnoga tijela koji ne može biti stariji od 60 dana,
 - obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.
- (5) Udruga podnosi poseban zahtjev za svaku izbornu jedinicu u kojoj želi promatrati izborne aktivnosti.

Odlomak C. Međunarodni promatrači

Članak 5.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača – članak 17.3 Izbornoga zakona BiH)

- (1) Predstavnicu međunarodnih promatrača zahtjev za akreditiranje podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje akreditacije, predstavnicu međunarodnih promatrača na zahtjevu za akreditiranje dostavljaju kontakt podatke i popunjenu listu predloženih promatrača koja sadrži: ime, prezime, naziv države koja je izdala putovnicu i broj putovnice.
- (3) Predstavnicu međunarodnih promatrača će u zahtjevu označiti izborne aktivnosti koje žele promatrati. Predstavnicu međunarodnih promatrača mogu promatrati naznačenu izbornu aktivnost u svim osnovnim izbornim jedinicama u kojima to žele.
- (4) Predstavnicu međunarodne organizacije na zahtjevu za izdavanje akreditacije potpisuje izjavu da navedena organizacija ne obavlja bilo kakvu aktivnost u ime političkoga subjekta i da će se pridržavati odredbi Izbornoga zakona BiH.
- (5) Međunarodni promatrači uz zahtjev za akreditiranje dostavljaju akt, koji je potpisala ovlaštena osoba, a u kojem navode razloge zbog kojih su zainteresirani za promatranje izbornoga procesa u BiH.

Odlomak D. Promatrači u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Članak 6. (Podnošenje zahtjeva)

(1) Politički subjekti, udruga i međunarodni promatrači mogu podnijeti zahtjev za akreditiranje svojih promatrača za promatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljana Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: državljani BiH) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: DKP BiH) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH neposredno ili posredstvom DKP-a BiH.

(2) Predstavnici političkih subjekata, udruga i međunarodnih promatrača popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži: ime i prezime, naziv države koja je izdala putovnicu, broj putovnice, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj te obrazac o pravilima ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja svakoga predloženog promatrača.

(3) Predstavnici političkih subjekata, udruga i međunarodnih promatrača označit će u zahtjevu u kojim DKP-ima BiH, određenim za glasovanje, žele promatrati glasovanje.

(4) Akreditirani promatrači su, pored obveza propisanih Izbornim zakonom BiH i ovom Uputom, dužni poštovati i posebne sigurnosne procedure koje se odnose na rad DKP-a.

Odlomak E. Kriteriji za akreditiranje promatrača političkih subjekata i udruga

Članak 7. (Kriteriji za akreditiranje političkih subjekata i udruga – članak 17.4 i 17.5 Izbornoga zakona BiH)

(1) Politički subjekti i udruge mogu predložiti za promatrače samo osobe koje su državljani BiH i koje su punoljetne.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za akreditiranje za osobu:

- a) koja je kandidat na predstojećim izborima;
- b) čija je kandidatura na predstojećim izborima odbijena, ili je njeno ime naknadno skinuto s liste kandidata;
- c) kojoj je Središnje izorno povjerenstvo BiH izreklo sankciju zabrane rada u biračkom odboru, u Centru za birački popis ili u izbornom povjerenstvu;
- d) koju je predložio politički subjekt koji nije ovjeren za sudjelovanje na izborima;
- e) koja je član biračkoga odbora;
- f) koja je u izvršnoj ili zakonodavnoj vlasti u izornoj jedinici za razinu za koji se bira (za općinsko vijeće i za općinskoga načelnika na lokalnim izborima, za više razine vlasti na općim izborima).

POGLAVLJE III. ROKOVI ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA I RJEŠAVANJE

Članak 8.

(Rokovi za podnošenje zahtjeva i rješavanje – članak 17.7 Izbornoga zakona BiH)

- (1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije teče od dana raspisivanja izbora.
- (2) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije političkim subjektima i udrugama je 15 dana prije dana održavanja izbora.
- (3) Mjerodavno izborno povjerenstvo će o zahtjevima koji su navedeni u stavcima (1) i (2) ovoga članka donijeti odluku najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača je sedam dana prije dana održavanja izbora, a izuzetno Središnje izborno povjerenstvo BiH može odobriti zahtjev za akreditiranje jedan dan prije dana održavanja izbora.

POGLAVLJE IV. RAZMATRANJE ZAHTJEVA ZA AKREDITIRANJE IZBORNIH PROMATRAČA (članak 17.10 stavak (2) Izbornoga zakona BiH)

Odlomak A. Zahtjevi političkih subjekata

Članak 9.

(Razmatranje zahtjeva političkih subjekata)

- (1) Obrasci zahtjeva za akreditiranje političkih subjekata su dostupni na mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
- (2) Ispunjene zahtjeve za izdavanje akreditacija politički subjekti dostavljaju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i izbornim povjerenstvima, u ovisnosti od tome žele li se akreditirati za promatranje rada Središnjega izbornog povjerenstva i rada Glavnoga centra za brojanje ili promatranje rada izbornoga povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima.
- (3) Nakon prijema zahtjeva, Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborno povjerenstvo provjeravaju je li politički subjekt ovjeren za sudjelovanje na izborima u izbornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su predložili svoje promatrače.
- (4) Provjera iz stavka (3) ovoga članka vrši se na temelju liste političkih subjekata koji su ovjereni u izbornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su politički subjekti predložili svoje promatrače, koju je dostavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.
- (5) Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborno povjerenstvo zadržavaju originalni primjerak obrasca pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja. Odluka o akreditiranju i preslik obrasca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja dostavlja se političkom subjektu kao podnositelju zahtjeva. Odluka izbornoga povjerenstva o akreditiranju političkoga subjekta dostavlja se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Lista akreditiranih promatrača dostavlja se na sva biračka mjesta u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi. Promatrač je dužan nositi akreditaciju.
- (6) Središnje izborno povjerenstvo BiH i izborno povjerenstvo će odlukom odbiti zahtjev za izdavanje akreditacije u sljedećim slučajevima:

- a) ako je poništena ovjera političkoga subjekta,
- b) ako predloženi promatrač ne ispunjava uvjete iz članka 3. ove Upute,
- c) ako je pojedina osoba već predložena, odnosno ako ju je akreditirao drugi politički subjekt ili udruga.

Odlomak B. Zahtjevi udruga

Članak 10. (Razmatranje zahtjeva za udruga)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje akreditacije, koji je podnijela udruga te može, ako utvrdi da je udrugu osnovao ili je sponzorira politički subjekt, ili je uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenoga političkog subjekta, zahtjev odbiti ili, ako utvrdi da udrugu nije osnovao niti je sponzorira politički subjekt, ili nije uključeno u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenoga političkog subjekta, zahtjev odobriti.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH izrađuje listu s imenima akreditiranih promatrača koja se nalazi u prilogu odluke o akreditiranju udruga i čini njen sastavni dio i dostavlja svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su udruge akreditirane.

(3) Izborna povjerenstva dostavljaju listu iz stavka (2) ovoga članka na sva biračka mjesta u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi.

(4) Ukoliko udruga ne dostavi dokaze navedene u članku 4. ove Upute, Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za izdavanje akreditacije udruzi.

Odlomak C. Zahtjevi međunarodnih promatrača

Članak 11. (Razmatranje zahtjeva međunarodnih promatrača)

(1) Odluku o raspisivanju izbora Središnje izborno povjerenstvo BiH na dan raspisivanja izbora dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova BiH i drugim relevantnim tijelima s ciljem blagovremenoga obavještanja međunarodnih promatrača i država s kojim BiH ima diplomatsko-konzularne odnose o danu održavanja izbora i promatranja izbora.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje akreditacije međunarodnoga promatrača te može, ako utvrdi kako je uključen u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenoga političkog subjekta, zahtjev odbiti.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH izrađuje listu međunarodnih promatrača čiji su zahtjevi odobreni i dostavlja je svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su međunarodni promatrači akreditirani.

(4) Središnje izborno povjerenstvo BiH će prije održavanja izbora po mogućnosti održati sastanak s akreditiranim međunarodnim promatračima i tom prilikom će distribuirati informativni materijal za promatranje izbora u BiH.

(5) Ukoliko međunarodni promatrači ne dostave dokaze navedene u članku 5. ove Upute, Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za izdavanje akreditacije.

Odlomak D. Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu i promatrači mobilnih timova

Članak 12.

(Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu)

(1) Promatrači političkih subjekata mogu imati pristup biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu i to na biračkom mjestu na kojem se u izvodu iz Središnjega biračkog popisa nalaze birači za glasovanje za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

(2) Promatrači udruga mogu imati pristup biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu i to na biračkom mjestu za koje im je odobren zahtjev za akreditiranje.

(3) Politički subjekti i udruge sami snose odgovornost da od Središnjega izbornog povjerenstva BiH traže informaciju o lokaciji biračkih mjesta za glasovanje u odsustvu koje se nalaze u drugim osnovnim izbornim jedinicama. Politički subjekti i udruge kontaktirat će izbornu povjerenstvo osnovne izborne jedinice u kojoj se nalazi biračko mjesto za glasovanje u odsustvu radi akreditiranja svojih promatrača.

Članak 13.

(Promatrači rada mobilnih timova)

Općinska/gradska izborna povjerenstva su dužna izraditi plan rada mobilnoga tima koji sadrži sastav, raspored rada i rutu kretanja mobilnoga tima, a koji se dostavlja akreditiranom promatraču na njegov zahtjev.

POGLAVLJE V. IZGLED, SADRŽAJ I DISTRIBUCIJA AKREDITACIJA

Članak 14.

(Izgled i sadržaj akreditacije – članak 17.6 Izbornoga zakona BiH)

(1) Akreditacija je pravokutnoga oblika i sadržava sljedeće podatke:

a) u gornjem dijelu:

1) znak Središnjega izbornog povjerenstva BiH;

b) u srednjem dijelu:

1) logo izbora;

c) ispod:

1) ime i prezime akreditiranoga promatrača,

2) nadnevak izdavanja akreditacije i broj odluke

3) potpis ovlaštene osobe koja je izdala akreditaciju;

d) pored potpisa, u desnom kutu:

1) pečat izbornoga povjerenstva koje izdaje pečat i

e) u gornjem desnom kutu stoji oznaka vrste promatrača:

1) za političke subjekte upisana oznaka "PS" i pored toga zaporka koju je dostavilo Središnje izbornu povjerenstvo BiH,

2) za udruge upisana oznaka "PU" i pored toga broj, počevši od broja 1 i

3) za međunarodnog promatrača upisana oznaka "MP" i pored toga broj, počevši od broja 1.

(2) Akreditacija za političke subjekte je bijele boje, za udruga sive, a za međunarodne promatrače svijetlo-ružičaste boje.

(3) Podatci na akreditaciji tiskaju se na jezicima i pismima koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(4) Na poleđini akreditacije ispisan je tekst: "Promatrač u tijeku promatranja izbornoga procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasovanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti promatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina."

(5) Tekst iz stavka (4) ovoga članka je na engleskom jeziku na akreditacijama za međunarodne promatrače.

Članak 15.

(Distribucija službene akreditacije političkim subjektima)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH izrađuje službene akreditacije (u daljnjem tekstu: akreditacija) za promatrače političkih subjekata akreditiranih za promatranje rada Središnjega izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnoga centra za brojanje.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled akreditacije i dostavlja je u izborna povjerenstva, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju akreditacija svim akreditiranim promatračima političkih subjekata u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(3) Akreditirani promatrači preuzimaju akreditacije iz stavka (2) ovoga članka u izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su akreditirani za promatranje, uz prethodno predodčen obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(4) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju.

Članak 16.

(Distribucija službene akreditacije udrugama)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled akreditacije i dostavlja je u izborna povjerenstva, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju akreditacija svim akreditiranim promatračima udruga u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(2) Prilikom preuzimanja akreditacije, predstavnik udruge mora predati na uvid izbornom povjerenstvu potpisane obrasce pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja akreditiranih promatrača.

(3) Izborno povjerenstvo provjerit će odgovara li naziv udruge, naveden u izjavi, nazivu udruga s liste udruga građana koje je akreditiralo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(4) Izborno povjerenstvo izdat će onoliko akreditacija koliko je bilo potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja.

(5) Akreditirani promatrač udruge zadržat će potpisan obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja iz stavka (2) ovoga članka i tako osigurati da je osoba koja nosi akreditaciju osoba koja je potpisala obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(6) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju.

Članak 17.

(Distribucija službene akreditacije međunarodnim promatračima)

(1) Akreditirani međunarodni promatrači preuzimaju akreditacije u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH najkasnije do dana održavanja izbora.

(2) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju.

Članak 18.

(Distribucija službene akreditacije promatračima na biračkim mjestima u DKP-ima)

(1) Središnje izorno povjerenstvo BiH mjerodavno je za izradu i distribuciju službene akreditacije akreditiranim promatračima za promatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH.

(2) Akreditirani promatrači iz stavka (1) ovoga članka preuzimaju akreditacije u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ili u DKP-u BiH određenom za glasovanje.

(3) Svaki promatrač dužan je za vrijeme promatranja izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljana BiH u DKP-ima BiH nositi akreditaciju.

POGLAVLJE VI. PRISTUP AKREDITIRANOGA PROMATRAČA MJESTU PROMATRANJA IZBORNIH AKTIVNOSTI (članci 17.1 i 17.2 Izbornoga zakona BiH)

Članak 19.

(Pristup promatrača mjestu izbornih aktivnosti)

(1) Nakon dolaska na mjesto promatranja izbornih aktivnosti, promatrač mora pokazati osobni identifikacijski dokument ovlaštenoj osobi tijela za provedbu izbora.

(2) Ovlaštena osoba provjerit će identifikacijski dokument s fotografijom promatrača, kako bi utvrdilo da se ime promatrača nalazi na akreditaciji.

(3) Ovlaštena osoba zapisat će ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj akreditacije u zapisnik tijela za provedbu izbora, bilježeći vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio prostorije, kako bi se broj promatrača ograničio na jednoga promatrača u isto vrijeme na jednom mjestu promatranja izbornih aktivnosti ako se radi o promatraču političkoga subjekta i udruga.

(4) Ovlaštena osoba zadržat će identifikacijski dokument do trenutka kada promatrač napušta mjesto promatranja izbornih aktivnosti i dužan je obavijestiti ovlaštenu osobu o napuštanju prostorija, nakon čega će mu biti vraćen identifikacijski dokument. Prilikom napuštanja mjesta promatranja, promatrač zadržava akreditaciju.

(5) Broj prisutnih međunarodnih promatrača na biračkom mjestu nije ograničen, ali ne smije utjecati na regularnost izbornoga procesa.

(6) Međunarodni promatrač na svako mjesto na kojem promatra izbornu aktivnost može sa sobom uvesti i prevoditelja.

POGLAVLJE VII. AKREDITIRANI PROMATRAČI U GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE

Članak 20.

(Pristup akreditiranih promatrača Glavnom centru za brojanje)

(1) Akreditirani promatrači mogu posmatrati proces brojanja glasova i sve aktivnosti koji se odvijaju u Glavnom centru za brojanje, o čemu se vodi posebna evidencija prisustva akreditiranih promatrača.

(2) Promatrači jednog političkog subjekta u Glavnom centru za brojanje imaju pravo da osiguraju da njihovi promatrači istodobno promatraju sve aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje, na način da jedan promatrač može promatrati jednu aktivnost sukladno odredbama Pravilnika o radu i organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Opće izbore 2022. godine.

(3) Akreditirani promatrači mogu se kretati po radnim prostorima Glavnog centra za brojanje koji su označeni kao zone kojima ove osobe imaju pristup. U svakoj radnoj smjeni određuje se angažirano osoblje Glavnog centra za brojanje koje je zaduženo za vođenje evidencije prisustva promatrača, informiranje promatrača, organiziranje obilaska prostora Glavnog centra za brojanje i pružanje odgovora u vezi sa pojedinim aktivnostima koje se odvijaju u odjelima i grupama.

(4) U toku obilaska Glavnog centra za brojanje promatrači i posjetitelji moraju se pridržavati pravila o kućnom redu i ne smiju na bilo koji način utjecati na sam proces brojanja glasova i aktivnosti koje su u toku, niti ometati angažirano osoblje Glavnog centra za brojanje u radu.

(5) Svim promatračima će biti na raspolaganju knjiga primjedbi akreditiranih promatrača u koju mogu unijeti svoje primjedbe, sugestije i zapažanja.

(6) Odgovore na pitanja akreditiranih promatrača vezana za pojedine aktivnosti koje se provode u Glavnom centru za brojanje osim administrativnog asistenta, mogu davati i nadzornici smjene, nadzornici odjela i grupa u Glavnom centru za brojanje iz djela poslova koje obavljaju i u okviru svojih nadležnosti. Za sva ostala pitanja koja se reguliraju posebnim aktom kojeg donosi rukovodeće osoblje Glavnog centra za brojanje, promatračima rada Glavnog centra za brojanje stoji na raspolaganju rukovodeće osoblje Glavnog centra za brojanje.

POGLAVLJE VIII. ODUZIMANJE SVOJSTVA PROMATRAČA

Članak 21.

(Razlozi za oduzimanje svojstva promatrača)

Tijelo za provedbu izbora oduzet će svojstvo akreditiranom promatraču i udaljiti ga s mjesta promatranja izbornih aktivnosti u tijeku promatranja izbornog procesa ako:

- a) ometa izborne aktivnosti,
- b) ne poštuje tajnost glasovanja,
- c) ne nosi službenu akreditaciju i
- d) nosi oznake koje ga povezuju s određenim političkim subjektom.

Članak 22.
(Postupak oduzimanja svojstva promatrača)

(1) U postupku udaljavanja akreditiranoga promatrača s izbornog mjesta, predstavnik tijela za provedbu izbora treba prethodno opomenuti akreditiranog promatrača koji ometa izborni proces i poduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje kako bi ometanje prestalo, a ako akreditirani promatrač nastavi ometati, udaljit će ga s mjesta promatranja izbornih aktivnosti.

(2) Mjerodavno tijelo za provedbu izbora obavijestit će političkoga subjekta, udrugu, odnosno međunarodnoga promatrača o poništenju akreditacije.

POGLAVLJE IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.
(Prilozi)

Sastavni dio ovog Naputka su:

- a) AP-1-PS i AP-2-PS obrasci zahtjeva za akreditiranje predstavnika političkih subjekata,
- b) AP-1-UG obrazac zahtjeva za akreditiranje udruge,
- c) AP-1-MP obrazac zahtjeva za akreditiranje predstavnika međunarodnih organizacija,
- d) AP-1-MP-E obrazac zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača na engleskom jeziku,
- e) (AP-1-IP) obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja,
- f) obrasci izgleda akreditacije za međunarodne promatrače,
- g) obrasci izgleda akreditacije za političke subjekte i
- h) obrasci izgleda akreditacije za udruge.

Članak 24.
(Prestanak primjene)

Danom stupanja na snagu ovog Naputka prestaje važenje Naputka o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 37/14) i Naputka o dopunama i izmjenama Naputka o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 29/18).

Članak 25.
(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj Naputak, stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u "Službenim novinama FBiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj: 05-1-02-2-620-1/22
Sarajevo, 4.5.2022. godine

Predsjednik
Dr. Suad Amautović